

โรคไหม้ของข้าว



เรียบเรียง : สมิตติ ดิสภาพร : วรุณี สุรินทร์
: พากเพียร วรณนารถ: วรพิน ทิระวัฒน์
: จริญญา จันทิยา : พิระ นิยมจันทร์

กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

กรมส่งเสริมการเกษตร

สารบัญ

✧ สาเหตุ

✧ การป้องกันกำจัด

✧ ลักษณะอาการ

✧ หมายเหตุ

โรคไหม้ (Blast Disease)

สาเหตุ

โรคไหม้เกิดจากเชื้อรา *Pyricularia oryzae* cav ซึ่งสามารถทำลายข้าวได้ทุกระยะตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว โรคไหม้จะเกิดขึ้นและแพร่ระบาดได้รุนแรง ถ้ามีสภาพแวดล้อมเหมาะสม คือ

1. ใช้พันธุ์ข้าวอ่อนแอต่อโรค เช่น ข้าวตาแห้ง เหนียวอุบล เหนียวสันป่าตอง กข6 และ กข 23
2. ความชื้นค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 80% ขึ้นไป โดยเฉพาะในช่วงบ่ายถึงเช้าวอร์นขึ้น
3. อุณหภูมิที่เหมาะสมคือ ระหว่าง 22-28 องศาเซลเซียส
4. ใช้เมล็ดพันธุ์อัตราสูง เช่น 30 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยอัตราสูง 60-80 กิโลกรัม/ต่อไร่

ลักษณะอาการ

ระยะกล้า ที่ใบมีแผลจุดสีน้ำตาล ลักษณะคล้ายรูปตา มีสีเทาอยู่ตรงกลางแผลมีขนาดแตกต่างกันไป ความกว้างระหว่าง 2-5 มิลลิเมตร และความยาวประมาณ 15-20 มิลลิเมตร จุดแผลนี้สามารถขยายลุกลามจนแผลรวมกันทั่วบริเวณใบในกรณีที่โรครุนแรง กล้าข้าวจะแห้ง และพุ่มตาย อาการคล้ายถูกไฟไหม้ (blast)

ระยะแตกกอ อาการของโรคพบได้ที่ใบ กาบใบข้อต่อของใบและข้อต่อของลำต้น ขนาดของแผลจะใหญ่กว่าที่พบในระยะกล้าแผลลุกลามติดต่อกันได้ ที่บริเวณข้อต่อใบจะมีลักษณะแผลซ้ำสีน้ำตาลดำและใบมักจะหลุดจากกาบใบเสมอ



ระยะคอรวง ถ้าข้าวเพิ่งจะเริ่มให้รวง เมื่อถูกเชื้อราเข้าทำลาย เมล็ดจะลีบหมดแต่ถ้าเชื้อราเข้าทำลายตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยวคอรวงจะปรากฏรอยแผลข้าวสีน้ำตาล ทำให้เปราะหักพังง่าย รวงข้าวร่วงหล่นเสียหายมาก

ในปัจจุบันในแหล่งที่มีการทำนามากกว่าปีละครั้งจะพบโรคนี้แพร่ระบาดเป็นประจำ โดยเฉพาะในแหล่งที่ปลูกข้าวหนาแน่น อับลม ใส่ปุ๋ยสูง และมีสภาพแห้งแล้งในตอนกลางวัน ขึ้นจัดในตอนกลางคืน

ถ้าต้นข้าวอยู่ในระยะเจริญเติบโตและสภาพอากาศมีลมพัดแรงและหนาวจัดเป็นเวลาติดต่อกันหลายวันจะทำให้ต้นข้าวชะงักการเจริญเติบโต ใบจะม้วนและเหลือง ต้นแคระแกร็น หากข้าวอยู่ในระยะตั้งท้องจะผสมไม่ติด ทำให้เมล็ดลีบ

การป้องกันกำจัด

1. ปลูกพันธุ์ข้าวต้านทานต่อโรค เช่น กข.7 กข.13 ชัยนาท 1 สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 พิษณุโลก 60-2 หางยี 71 และเหมยทอง

2. อย่างปลูกข้าวหนาแน่นมากเกินไป และอย่าใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป

3. ในแหล่งที่เคยมีการระบาดของโรคหรือแช่เมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยสารเคมีก่อนปลูก เช่น คาร์เบนดาซิม คาซูกาไมซิน ไตรโซคาร์โซล คาร์เบนดาซิม + แมนโคเซ็บ โดย

- คลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยสารเคมีก่อนปลูกในอัตราส่วน สารเคมีประมาณ 20-30 กรัมต่อข้าว 1 ถัง (10 กิโลกรัม) คลุกแล้วเก็บไว้นาน 2-3 สัปดาห์ จึงนำไปปลูกหรือ

- แช่เมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยสารเคมีก่อนปลูกในอัตราส่วนสารเคมี 10-15 กรัมต่อน้ำ 5 ลิตร โดยแช่ทิ้งไว้ประมาณ 24-48 ชั่วโมง จึงนำไปปลูก

4. เกษตรกรควรตรวจแปลงปลูกบ่อย ๆ เมื่อต้นข้าวอยู่ในระยะแตกกอสูงสุด หรือระยะให้รวงเมื่อพบโรครุนแรง ควรฉีดพ่นด้วยสารเคมีกำจัดเชื้อรา เช่น ไตรโซคาร์โซล คาร์เบนดาซิมบีโนมิล+ไธแรม ไตรโพรซีน ไอปีพี

หมายเหตุ

การใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดควรระมัดระวัง เพราะอาจเกิดอันตรายแก่ผู้ใช้ได้หากปฏิบัติไม่ถูกต้อง เกษตรกรที่ต้องคำแนะนำในการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่ต้องและปลอดภัย สอบถามรายละเอียดได้ที่เกษตรตำบลสำนักงานเกษตรอำเภอ ฝ่ายป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคในท้องถิ่นของท่านได้ทุกแห่ง หรือที่กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์